

Obsah

Mudrosloví – jeho formy a funkce	7
TOMÁŠ VÍTEK, JIŘÍ STARÝ, DALIBOR ANTALÍK	
Vznik a záměr sborníku	9
Terminologie a typy mudroslovných výroků	9
Mudrosloví v širším kontextu	12
Mudrosloví a jeho normativní nároky	13
Mudroslovná prozódie	14
Lidovost a literárnost	15
Odesílatelé a adresáti moudrosti	17
Mudroslovné sbírky a jejich typické rysy	19
Vzájemná závislost mudroslovných tradic	21
Mudrosloví a zákon	23
Mudrosloví a náboženství	24
Personifikovaná moudrost	25
Prameny	26
Literatura	27
Jak se stát nesmrtelným: Mudrosloví a nepsaný zákon ve starém Egyptě	29
<i>How to Reach Immortality. Ancient Egyptian Wisdom Texts</i>	
RENATA LANDGRÁFOVÁ	
Původ staroegyptské mudroslovné literatury	32
Autorství staroegyptských mudroslovných textů	34
Nástin vývoje staroegyptských mudroslovných textů	37
Autorita egyptských mudroslovných textů	38
Obsah staroegyptských mudroslovných textů	39
Dobré a zlé jednání podle staroegyptských naučení	43
Závěr	46
Apendix – Seznam staroegyptských naučení	48
Prameny	49
Literatura	49

Mudrosloví starověké Sýrie

53

Wisdom Texts of Ancient Syria

DALIBOR ANTALÍK

Prameny	55
Žánrové podkategorie	57
Tradenti, redaktoři a autoři	61
Etické výpovědi	63
Mudrosloví a zvykové právo	67
Zdůvodňování mudroslovných ideálů	68
Garance moudrosti a její původ	69
Moudrost člověku darovaná	71
Závěr	72
Prameny	73
Literatura	74

Naučné výroky v archaickém Řecku

79

Instructive Statements in Archaic Greece

TOMÁŠ VÍTEK

Areté	82
Hodnotový systém aristokratů v nejstarší epice	84
Aristokraté v průběhu doby archaické (7.–5. stol. př. n. l.)	85
Hodnotový systém sedláků	87
Nejstarší soubory naučných textů	89
Formální rysy	90
Autorství výroků	92
Výchovný a normotvorný rozměr výroků	94
Zvyky	96
Nepsané zákony a autorita výroků	99
Ideál a skutečnost	102
Závěr	105
Zkratky	106
Literatura	109

„Počátek moudrosti je bázeň Boží“: Mudrosloví a moudrost ve starém Izraeli

113

“Fear of God Is the Start of Wisdom”. Wisdom in Ancient Israel

PAVEL ČECH

Místo úvodu, aneb „kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá“	115
Tóra, Proroci a Spisy	115
Biblistika a mudrosloví	116
Mudroslovný korpus	117
Tři mudroslovné knihy	117
Autoři	117
Šalomounova historie aneb historie Šalomounovy moudrosti	118
Doba vzniku biblických mudroslovných knih	119
Forma mudroslovné literatury	120
Knihla Přísloví	121

Kazatel	122
Jób	122
Josef (Gn 37–50)	123
Proroci	123
Knihy Ježíše Siracha	124
Vztah mudrosloví a Zákona	125
Judaizace orientálního mudrosloví	125
Závěr	127
Literatura	127

Mudrosloví v literatuře rabínského judaismu formativního období **129**

Wisdom Texts in Formative-Period Literature of Rabbinic Judaism

PAVEL SLÁDEK

Formativní období rabínského judaismu	131
Prameny sapienciálních textů a jejich autorství	133
Literární formy mudroslovných textů	137
Ideál učenecké společnosti a narativy s učeneckou tematikou	149
Mudrosloví a <i>derech eret</i>	152
<i>Derech eret raba</i> a <i>Derech eret zuta</i>	154
Závěr: Mudrosloví jako <i>ancilla theologiae</i>	156
Prameny	156
Literatura	157

Jak dávní jarlové: Mudrosloví a mravy starých Seveřanů **159**

The Gnomical Texts and Morals of the Ancient Norsemen

JIŘÍ STARÝ

Úvod	161
Autorské mudrosloví	161
Anonymní mudrosloví	164
Přísluví a mudrosloví	167
Myticko-legendární mudrosloví	169
Mudrosloví a morálka	172
Hanba a čest	175
Náboženský kontext staroseverského mudrosloví	181
Exemplárnost staroseverského mudrosloví	185
<i>Výroky Moudrého</i> , mudrosloví a mrav v křesťanských dobách	187
Závěr	193
Zkratky	195
Prameny	195
Literatura	197

O autorech **202**